

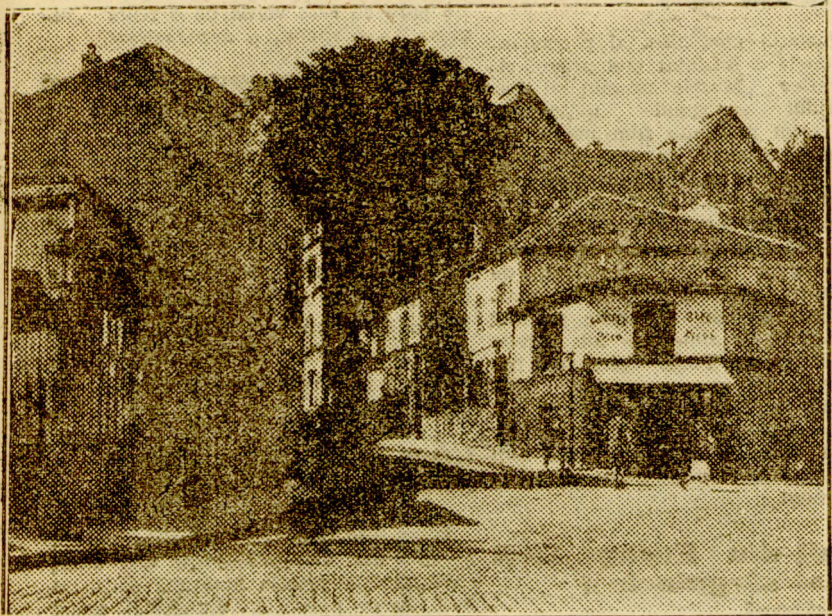

REALITATEA
ILUSTRATĂ
SUPPLEMENT

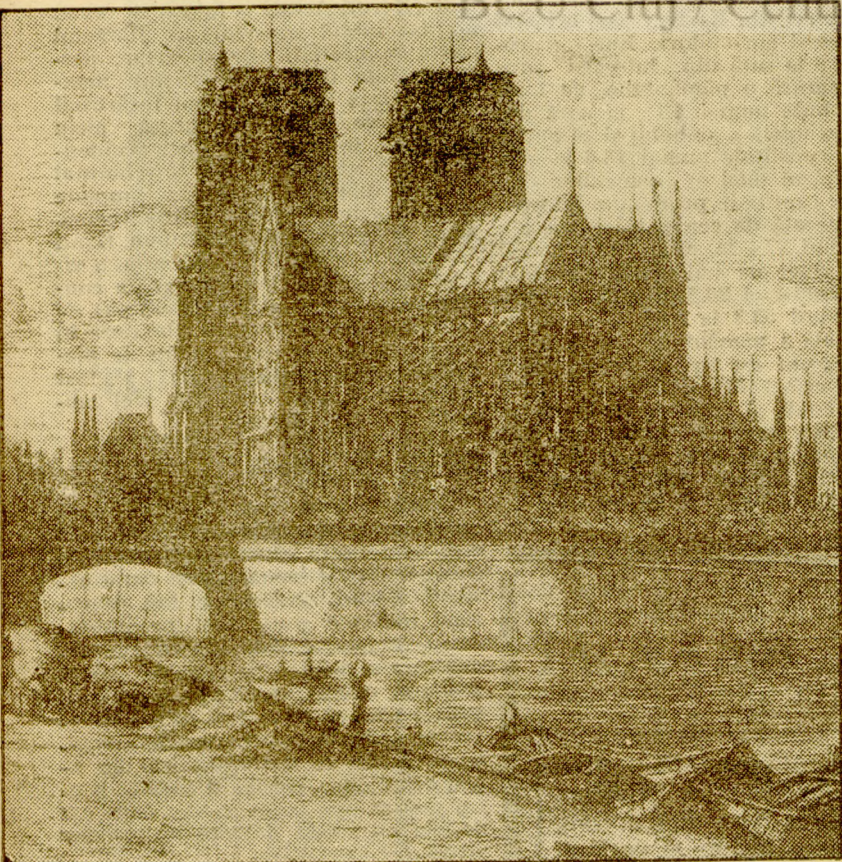
Nr. 899—Anul XVII
23 Iunie - 7 Iulie 1944

INVAZIA...

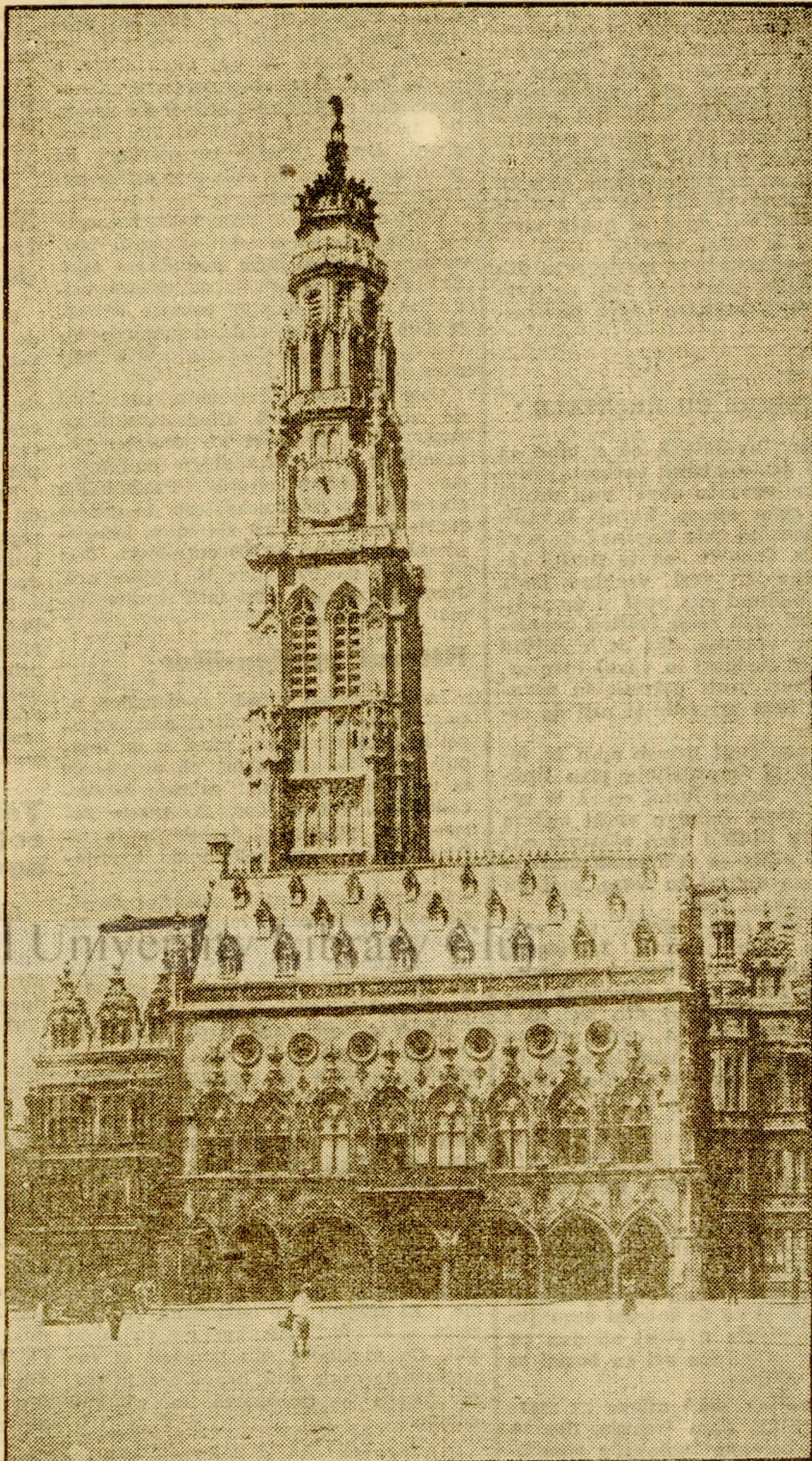
UN INTERESANT REPORTAJ DE ACTUALITATE ASUPRA REGIUNII
DE DEBARCARE ALIATĂ ÎN NORMANDIA

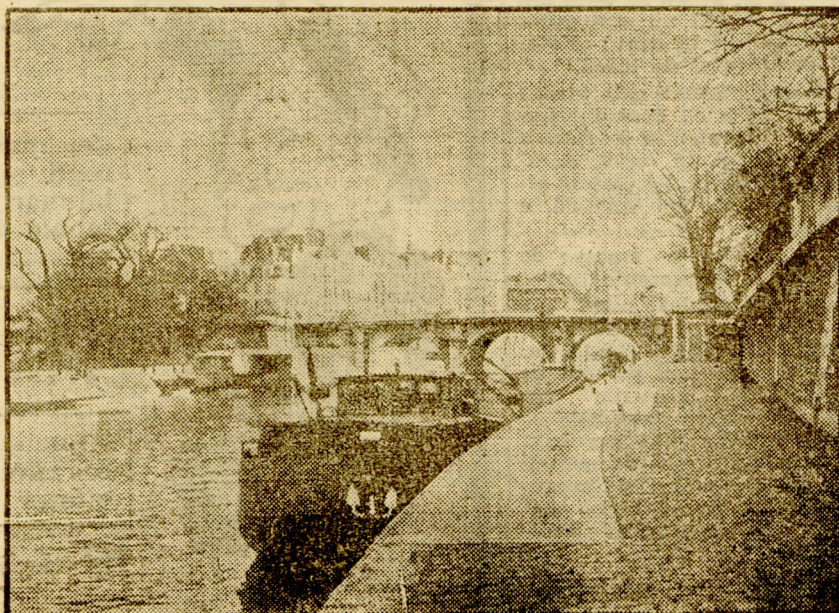
Vedere din Montmartre

Vestita și bătrâna Nôtre Dame

Primăria unui orașel de pe coasta normandă

Faimoasele cheiuri ale Senei la Paris

FRANȚA
ale cărei orașe și monumente
poartă pecetea atâtor

BĂTĂLIILE CELEBRE

NEGRI ZBURĂTORI

La mare lustruire au ajuns negrii, dacă acum sunt întrebuințați ca zburători! Astfel cetim că la împroșcarea din văzduh asupra Budapestei, unul din avioanele doborâte își avea pe oamenii de slujbă alcătuit din negri.

Oare se va putea spune că s'au civilizat și negrii? Vai de așa civilizație! Vai dacă ei gustă civilizația în felul acesta!

Ajung și negrii să guste ceva din măestriile albilor și iată ce gustă! Tristă mănare spre civilizație!

II.

VORBIRE CU DEGETELE

Avem învățătură că e bine să facem gesturi când vorbim, fiindcă prin aceasta dăm mai multă viață celor spuse. Totuși învățătura aceasta este împinsă de unii atât de departe, că te umflă râsul când îi vezi vorbind. Unii, chiar oameni sus puși și cu slujbe mari, așa ce-și respiră degetele când vorbesc, așa ce le întind ca niște steaguri în văzul tuturor, încât mai mult privești această țigărie fără priviri și uși de celălalte.

Aceștea sunt prinse apoi în fotografia și împrăștiate prin tipărituri în largul lumii ca să le vadă cu toții. Când o vorbi cutare ministru dintr'o țară străină, căruia îi place să vorbească mult și să-l iasă chipul în ziare, mai cu seamă așa-l vezi.

E din cale afară să vorbim în felul acesta. Înțelegem prea bine să nu stăm ca de lemn când vorbim, să se cunoască frământarea gândului din noi, dar nici în felul acesta, când mai cu seamă degetele vorbitorului își izbesc privirea. Pareă și-ar intra în ochi.

III.

LE-O MAI CETIND CINEVA?

Ne gândim la cronicile sportive. Ele umplu multe coloane de ziare. Dar care sunt vremurile de azi din acelea când să te gândești la jocuri și să te întrebi cum jucătorul culare a știut să dea cu piciorul în minge ori cu boxul în făclile altuia?

Și încălțea, dacă măcar ar merge lucrurile cum trebuie, dar în lungile coloane închinată sportăriei cetim tot lucruri care sunt spre batjocură. Astfel, din lungile coloane sportive ale Vieții dela 22 Martie a. c., aflăm că unul din luptători a trântit nu mai puțin de 25 de lovituri în capul și stomahul tovarășului de joacă.

Oh! se mai cheamă așa joacă? Cronicarul scrie că boxagiul Lucian dădea neconținute lovituri în fața tovarășului de luptă. Acestuia, până la urmă, i-a plesnit arcada ochiului și fără îndoială, a curs sânge.

Apoi este aceasta ispravă de admirat, cum vrea cronicarul?

Și apoi, dumnealui mare are mura de a scrie că sunt oameni care pun loviturile de bardă, topor sau ciocan mai pre sus de cele „științifice, măestrite” ale boxului. Cum adică loviturile de mufare a făclilor prin box sunt mai presus de loviturile muncii rednice ale ciocanului și toporului? Măi-măi, da departe mai merge mintea scriitorului boxagiu!

ARCHIM. SCRIBAN

Un cutremur pe fiecare ceas

Nu se cunosc încă precis cauzele și natura cutremurelor de pământ, produse prin eliberarea de energie în scoarța globului. Există, între altele, o teorie care face răspunzătoare fenomene din regiuni mai adânci ale scoarței, începând dela peste 60 km. adâncime. După situația cercetărilor de până în prezent, se deosebesc astăzi trei feluri de cutremure.

Sunt cutremurele prin prăbușire, care au numai un efect local și pot fi provocate de pildă prin activitatea apei. Există apoi cunoscutele cutremure vulcanice sau de erupție cauzate de exploziile gazelor sau de deplasările lavelor; și acestea au efect regional și sunt rare.

Cele mai multe cutremure sunt însă de natură tectonică, fiind cauzate de rupturi sau dislocări ale scoarței pământului; 90 la sută dintre cutremure sunt de această natură. Posibilitatea cutremurelor periculoase este în genere foarte redusă. Totuși statistic înregistrează anual cca 10.000 cutremure, deci în medie un cutremur la fiecare oră. Jumătate din ele sunt însă simțite numai de seismografe.

Ritmul epidemiilor

În fiecare an cifrele epidemiilor ating un punct culminant și descresc apoi în decursul lunilor până la un anumit nivel. Se presupune că deosebirile în temperatura aerului, cauzate de succesiunea anotimpurilor, de razele solare, etc., produc și deosebirile în cifrele bolilor care depind de anotimpuri.

Punctul culminant al cazurilor de tifos este astfel atins la începutul lui Septembrie, al paratifulului la sfârșitul lui August, al scarlatinei la sfârșitul lui Octombrie, al difteriei la sfârșitul lui Noembrie, etc.

Afară de oscilațiile impuse de anotimpuri, cifrele bolilor mai prezintă și ritmuri regulate de mai lungă durată. Astfel epidemiile de scarlatină au un ritm de 3 ani, iar cele de difterie și tifos de 8 de ani. Cauza acestor oscilații de lungă durată ale epidemiilor nu este cunoscută încă.

O familie exemplară

Un gândac din specia cărăbușilor de gunoi duc o exemplară viață de familie. El trăiește în monogamii cu femela sa și îngrijește împreună cu ea de puț. Cu maxilarul său puternic el taie ramuri tinere de viță, hrană pentru puț, iar femela le transportă în căminul comun.

Colonii de vrăbii

O specie de vrăbii din America de Sud construiesc adevărate colonii comune. Aceste colonii constau dintr'un mare acoperiș de iarbă făcut în forma unui uriaș cort rotund de arbori, ca sprijinițoare servind ramurile. Acoperișul de iarbă atinge adeseori mărimea unui bordei de indigeni și este câteodată atât de greu încât pomul se prăbușește sub el.

Masca de argint pentru cel mai bun actor de cinema

Secretariatul portughez al propagandei naționale a înființat trei premii cinematografice „Marele premiu al Secretariatului propagandei naționale”, destinat celui mai bun film portughez, constă dintr'o cupă de argint pentru casa de producție și 10.000 escudos pentru șeful producției.

Premiul „Paz dos Reis”, destinat celui mai bun film de scurt metraj portughez, constă dintr'o plachetă de bronz pentru producător și 5000 escudos pentru șeful de producție; premiul a fost fondat în amintirea lui Aurélio Paz dos Reis din Porto, pionierul filmului portughez, care a turnat în 1896 primul film în Portugalia. „Premiul actorilor” constă dintr'o mică mască din argint și este acordat celui mai bun actor și celei mai bune actrițe de cinema ai anului.

Țăranii din Europa sunt cei mai sărguincioși agricultori

Dintr'o statistică publicată recent reiese că dintre țărani din toate continentele cei din Europa sunt cei mai sărguincioși agricultori. Europa produce 26.6 la sută din întreaga producție agrară a pământului, cu toată că cuprinde numai 4.1 la sută din suprafața totală a globului și că populația ei constituie numai 18.6 la sută din numărul total al oamenilor. În privința cantității producția Europei este întrecută de cea a Asiei, aceasta constituind 27.4 la sută; Asia ocupă însă de cinci ori mai multă suprafață de pământ, deci 20.3 la sută, locuitorii formând 53.3 la sută din populația totală a pământului. În nici un alt continent nu există un echilibru atât de perfect între consumul de produse animale și vegetale ca în Europa. Europa livrează deasemenea 2/3 din recolta de cartofi mondială, 3/4 din recolta de vin mondială și 4/5 din recolta de mășline mondială.

Furnici pentru... higiena corpului

De multe ori s'a făcut la pasări conștatarea ciudată că dacă erau mult chinuite de paraziți atacau un mușuroiu de furnici unde erau stropite în abundență cu acid formic de animalele speriate, scăpând astfel, probabil, de chin. S'au putut observa ciori care stăteau cu capul ridicat și cu o plăcere evidentă lângă mușuroiul furnicilor roșii de pădure și grauri care își „frecu” penele cu furnici. Și alte pasări caută de preferință mușuroaiele de furnici și câteodată se îngroapă în mijlocul lor. Se pare că este vorba de o reală „higienă” a corpului, o deparazitare.

S'a găsit un nou exemplar al Cronicii Teuerdank

Un anticvar danez a descoperit în Suedia un exemplar al cărții Teuerdank. Această carte care există în foarte puține exemplare, numită Cronica Theuerdank sau Teuerdank, a fost scrisă la începutul secolului al 16-lea de primul secretar al împăratului Maximilian, N. Pforzing, și tratează viața împăratului în formă de roman alegoric.

Cum a inventat Nobel dinamita

Invențiile mari se bazează adeseori pe idei mai vechi. Esențial este omul care găsește ultima legătură dintr'un lanț. În ce privește dinamita acest om a fost Alfred Nobel. Nobel s'a bazat, la invenția lui, pe o invenție a unui minei anume Schell, din Clausthal (Harz). Acesta a folosit în minele din ținutul superior al Harzului uleiul explosibil, nitroglicerina, descoperită în 1847 de chimistul Sombrero. Dacă însă în timpul încălzirii găurilor de explozare curgea uleiul pe piatră, se puteau produce accidente neprevăzute. Schell a întrebuințat deaceia tuburi din carton, umplute cu piatră imbibată cu nitroglicerina. Acest procedeu s'a dovedit bun. Când Alfred Nobel a auzit de aceasta, a vizitat minele din Oberharz și s'a convins personal de utilitatea și lipsa de pericol a acestei invenții. Refolosește în Suedia, a folosit atunci nisip de piatră pulverizat; prin aceasta a fost creată dinamita, care din acel moment a cucerit lumea.

Dinți de sticlă

Independent de război și de lipsa materiilor prime necesare stomatologia este de mult în căutarea unor materii sintetice care să poată înlocui dinții naturali. Această problemă a fost de curând rezolvată grație unei invenții făcute la Frankfurt. Este vorba de un produs care se fabrică pe bază de „Plexiglas”, în masă lichidă sau pulverizată și care poate fi prelucrată în pastă, dovind până în prezent rezultate excelente. Astăzi se confecționează din acest lichid dinți, plombe și coroane pentru proteze prin aceea că nici după ani de zile nu suferă datorită influențelor chimice și alimentare.

Frigorifere din... boabe de soia

Experiențele făcute în industria germană de articole casnice au dovedit că multe din acestea pot fi fabricate din materii sintetice. Astfel s'a găsit o materie sintetică care se compune din 70% fibre de celuloză și 3% ciei de boabe soia, care poate fi întrebuințată cu mult succes la confecționarea frigoriferelor. Frigoriferele astfel construite au marele avantaj de a fi cu mult mai ușoare decât cele construite din tablă, pe de altă parte ele nu pot fi atacate de rugă.

A APĂRUT

Cea mai plăcută revistă pentru copii și tineret, care publică bilunar povestiri distractive, fabule, humor, desene și versuri ale cititorilor

ZIARUL COPILOR

O publicație neîntrecută în acest gen care stârnește admirația tuturor acelor care o citesc

16 PAGINI   25 L.F.I.

PENTRU DVS. DOAMNĂ!

Nu vă fardați la sport

Dacă vă sfătuesc să nu vă fardați în comerț. Nu vă voi sfătui să între- atunci când faceți sport, mă veți ascu- buințați regulat vasilină dar, odată de ia? Nici o femeie de gust nu comite această greșeală atunci când joacă te- nis, când face o plimbare cu bicicleta sau se duce la vânătoare. Dar există o serie de tinere femei la care obici- nuința roșului și a negrului e atât de inveterată încât nu pot suferi ideea de a-și arăta obrazul natural.

Pe cât considerăm fardul ca natural în mod obicinuit pe atât îl găsim de inutil, de superflu la sport.

Trebue să înțelegeți că niciun sportiv nu va aprecia tovarășia unei femei fardate pentru că ea nu va avea nicio- dată desinvolvura sportivei cu tenul sănătos care va alerga fără ca fardul să i se descompună pe obraz.

Nu vă expuneți deci acestui incon- venient. Fără fard, în aer liber, veți fi tot atât de drăguțe ca și în oraș de- licat fardate. Și veți avea atunci avan- tagiul că veți fi puținel diferite ară- tându-vă sub o lumină nouă.

Ce trebue să faceți pentru a fi fru- moase fără fard? Trebue să știți că mai cu seamă iarna, se impune să vă protegiați tenul. Frigul nu trebue să vă rosească pielea. El trebue să vă dea doar o înfățișare proaspătă și naturală.

Veți utiliza deci o cremă care con- stitue o protecție eficace a obrazului. Dacă pielea dvs. are tendința de a se înroși într'un aer tare, alegeți o cremă de calitate care regularizează circula- ția sângelui. O veți găsi gata preparată

în comerț. Nu vă voi sfătui să între- buințați regulat vasilină dar, odată de două ori pe săptămână ea nu vă poate face decât bine. Dacă dimpotrivă, aveți un soare puternic, crema dvs. va tre- bui să împiedice trecerea razelor ultra- violete. Dacă e foarte cald, dacă fața dvs. transpirată în urma unui sport violent, luați precauția de a o vaporiza cu apă de roze pură pe care o veți lăsa să se usuce. Nu aplicați crema decât în urma acestei vaporizări.

Dacă timpul e cețos, dacă burnițea, nu mai puneți nicio cremă pe obraz: această vreme constituie un tratament natural de înfrumusețare și înprospă- tare.

Dar dacă sunteți cu adevărat pulide și această paloare nu convine genului dvs. de frumusețe, puteți întrebuința foarte discret un rouge gras. Dar nu- mai atât. Și vă sfătuesc dacă sunteți foarte tinere sau păreți foarte tinere, să puneți puțină pudră. O ușoară lu- cire a pielii e de un efect încântător în aer liber. Un pic de pudră în vârful nasului și atât... Puteți, dacă vreți, să vă u-geți pleoapele cu puținel ulei de migdale trecând degetul muțat în ulei pe gene pentru că să ia o frumoasă stră- lucire... Nu vă înegriți ochii lăsați sprincenelor linia lor naturală, dar periațile pentru ca să fie netede și lu- cioase.

Aveți dreptul să vă fardați buzele dar întrebuințați un rouge dintre cele mai bune care să țină.

Frumusețea se ține după modă

Mauzantele, savuroasele idei pe care moda ni le aduce cu fiecare sezon în torba ei, suferă lamentabile deformări acolo unde femeia nu dă o judicioasă îngrijire frumuseții sale. De aceea, în articolul de astăzi, în rândurile de față ne vom ocupa de fundamentul pe care-l cer în linii largi trăsăturile sale dominante.

Dacă răsfotăm un album de croqui-uri, ce se impune mai înainte de orice atenției noastre? Faptul că în toate crea- țiunile linia taliei este în fel și chipuri subliniată.

Iar dacă astfel stau lucrurile avem nevoie de un mijloc subtil și de un stomac plat pentru ca rochia să se reali- zeze pe noi în toată grația ei, așa cum am văzut-o în jurnal. Asta nu în- seamnă însă că trebue să începeți o cură de slăbire cu exasperante răbdări de foame care pentru femei pot avea de rezultat denutrirea și periclitarea danturii, iar pentru cele mai înaintate în vârstă o atingere serioasă a liniilor feței. Vitaminele cu darul lor de a ac- ționa schimbările și distribuțiile în or- ganism sunt o măsură arhi-suficientă în domeniul alimentației pe de o parte, iar pe de alta, exercițiile de cultură și zică fac minuni.

Iată trei mișcări ușoare care execu- tate de câte zece ori în fiecare dimi- neață, vor rezolva problema în chipul cel mai simplu cu putință.

Așezați-vă pe podele, turcește, cu brațele întinse înaintea dvs. Întoarce- ți-vă cu trunchiul și brațele spre dreapta, reveniți la loc. Repetați apoi spre stânga și reveniți la loc.

Pentru cel de al doilea exercițiu, în- tindeți-vă pe spate și executați o vi- guroasă mișcare de pedalaj în aer. Iar pentru cel de al treilea exercițiu cău- tați a vă atinge degetele dela picioare cu vârful degetelor dela mâini. Spre a o face corect, ridicați brațele deas- pra capului și inspirați, plecați-vă și expirați, revenind apoi în poziția ini- țială.

Nu uitați că făcând aceste exerciții jumătate din eficacitate stă în ritmul lor iar cealaltă jumătate, în regularita- tea cu care le veți practica.

Bustul deasemeni poate dobândi o linie frumoasă prin exerciții care ur- măresc întărirea mușchilor. O mișcare foarte bună este aceasta: ridicați bra- țele înaintea dvs. apucându-vă închee- turile mâinilor. Apoi duceți mâinile dealungul brațelor încet și viguros. În cursul acestor exerciții veți simți o încordare a tuturor mușchilor supe- riori ai toraceului.

Nu încercați masajii care pot avea rezultate dezastruoase, ci purtați mai bine un sutien bun.

Încă o observație care se impune este că moda de astăzi este foarte tîne- rească. De aceea, când vă fardați, ma- nevrați discret, astfel încât fardul să vă dea luminozitate, vioiciune și nici decum să facă din dvs. o mască de fe- mee vamp.

Femeile în viața lui Rembrandt

O tânără față de 20 de ani. Saskia van Uylenburgh, orfană bogată, vine dela Frise la Amsterdam pentru a vizita un văr, negustor de tablouri, cu care Rembrandt are legături de ata- ceri și prietenie. Acolo o întâlnește pictorul. Ea nu este o frumoasă; fi- gura sa nu exprimă nimic extraordi- nar, dar toată făptura ei iradiază prospețime. Rembrandt e turburat. Dorința se aprinde în acest tânăr de 26 de ani, care, până atunci, nu s'a gândit decât la arta lui. El o cere pe Saskia în căsătorie. Invingând greu- tățile puse de tutore, iați-i logodni- ția vreme de un an. Începând din epoca aceea, portretele Saskiei se înmulțesc, artistul punând în ele mai multă fan- tezie decât asemănare. Și mai ades încă, în primii ani de căsătorie, ea- i va servi de model. Somptuos invest- mântată, împodobită cu bijuterii sau în fermecătoarea-i nuditate, ea e pre- zentată în tablouri debordând de bu- curia de a trăi, de senzualitate. Câtă fericire în această iubire pălămasă. Dar e un vis de scurtă durată. Sas- kia, pe cât de repede a înflorit tot pe atât de repede se vestejește. Ea adu- ce pe lume trei copii; și toți trei mor. Numai un al patrulea, plâpând ca o floare, va supraviețui. Ea, la treizeci de ani, se stinge în vrume ce pictorul realizează una dintre cele mai mari opere ale sale: „La Ronde de nuit“.

Dar Rembrandt nu este un ascet. El nu poate trăi singur. Și nici multă vreme nu se poate înțelege cu volu- minoasa doică a copilului său, vădu- va unul trompet. Asupra unei alte fe- meii se va concentra dragostea lui.

Hendrickje Steffers este o tânără țărăncă venită la Amsterdam, dela frontiera germană. Orfană, ea trăește din munca ei de servitoare. Presimte Rembrandt câtă duioșie, câtă bună- tate și cât devotament îi va aduce

ea? E simplă, incultă; nici mâinile, nici picioarele ei nu sunt frumoase, dar are 23 de ani, un bust plin, o fi- gură cu ovalul pur, privirea mângă- ioasă, surâsul grațios, în care se re- flectă, sub un val de melancolie, su- punarea, blândetea, afecțiunea. De a- ceastă ființă artistul se atașează pro- fund. Sub influența ei el se va liniști și se va reînoi. Și Hendrickje pozează cu răbdare pentru artistul al cărui geniu matur a atins profunzimea unei arte umane și magice totodată. Cu curaj ea acceptă situația sa neregu- lată și înfruntă bărfelile precum și admonestările consiliului parohial. Este o adevărată mamă pentru Titus, copilașul Saskiei cărui îi dăruiește o surioară, Cornelia. Și când zilele tris- te vor veni, când procesul brancutar, persecuția cămătarilor, îl asaltează pe bărbatul iubit ea-i va arăta mai mult decât oriicând o încredere și un devo- tament fără margini. Apoi, și ea se prăbușește brusc, sfârșind la 30 de ani o viață scurtă dar bogată.

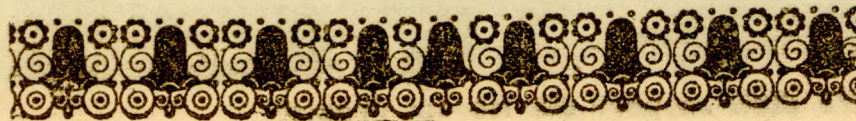
La opt ani mai târziu, într'o zi de Octombrie a anului 1669, moartea pu- ne capăt destinului creator al istanu- lui care a avut nevoie de femei ca un simplu muritor.

O FEMEIE ÎN FAȚA

CONSILIULUI DE RĂZBOIU

Pentru prima oară în analele istoriei engleze o femeie a apărut în fața unui tribunal de războiu. Este vorba de Frances Mc Coni- chie, caporal într'un corp motoriz- zat, în vârstă de 27 de ani, care a lipsit o lună întreagă dela unitatea sa pentru că „nu putea suporta să fie despărțită de logodnicul ei“.

Tribunalul de războiu osândi pe imprudenta dezertoare la de- gradare și la expulzare din ar- mată.

INVAZIA

AVIONUL

O ARMĂ DE
ELITĂ A
RĂSBOIULUI
MODERN

De când grecii au debarcat acum mai bine de 3.000 de ani pe coastele Asiei Mici, pentru ca a-bia după zece ani, prin viclenia lui Ulisse să poată dărâma Troia, nenumărate debarcări au avut loc în toate mările. Dacă vrem să ne dăm seama de elementele de bază ale debarcărilor de azi, nu trebuie să privim prea mult în trecut. Avionul a modificat și aici factorii conducerii războiului atât de mult, încât experiențele din vremea dinaintea existenței armii aeriene au o foarte limitată valoare pentru vremurile de azi.

Vom trece în revistă cele mai importante debarcări de război întreprinse dela 1914 incoace, în măsura în care au urmărit ocu-

pări durabile ale ținuturilor duș-mane sau ocupate de dușmani.

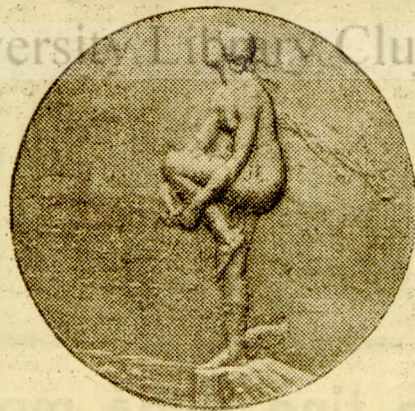
Din timpul războiului mondial se relevă trei debarcări foarte im-portante. În 1915 ministrul Marinei britanice, actualul președinte de Consiliu Churchill, a ordonat faimoasa debarcare dela Galli-poli. După multe greutăți s'a reușit cucerirea întăriturilor de coastă turcești, învechite și in-suficient armate, deschizându-se astfel trecerea. Această străpun-gere ar fi avut în situația de răz-boi de atunci o foarte mare im-portanță. Dacă s'ar fi putut trece prin Dardanele în Marea Neagră, trapele rusești ar fi putut fi înzes-trate cu enorma cantitate de ar-mament pe care o fabrica USA pentru adversarii Germaniei. De-barcare engleză reuși în două locuri; dar unele neajunsuri, printre care lipsa unui bun co-mandament, au împiedecat ina-întarea trupelor franco-engleze debarcate. După câțva timp en-glezii fură fericiți să se poată în-

toarce nevăzuți de turci pe vasele lor. Totul a fost pentru Chur-chill și pentru întreg poporul en-glez un mare fiasco, deși Anglia avea dominația maritimă și ae-riană.

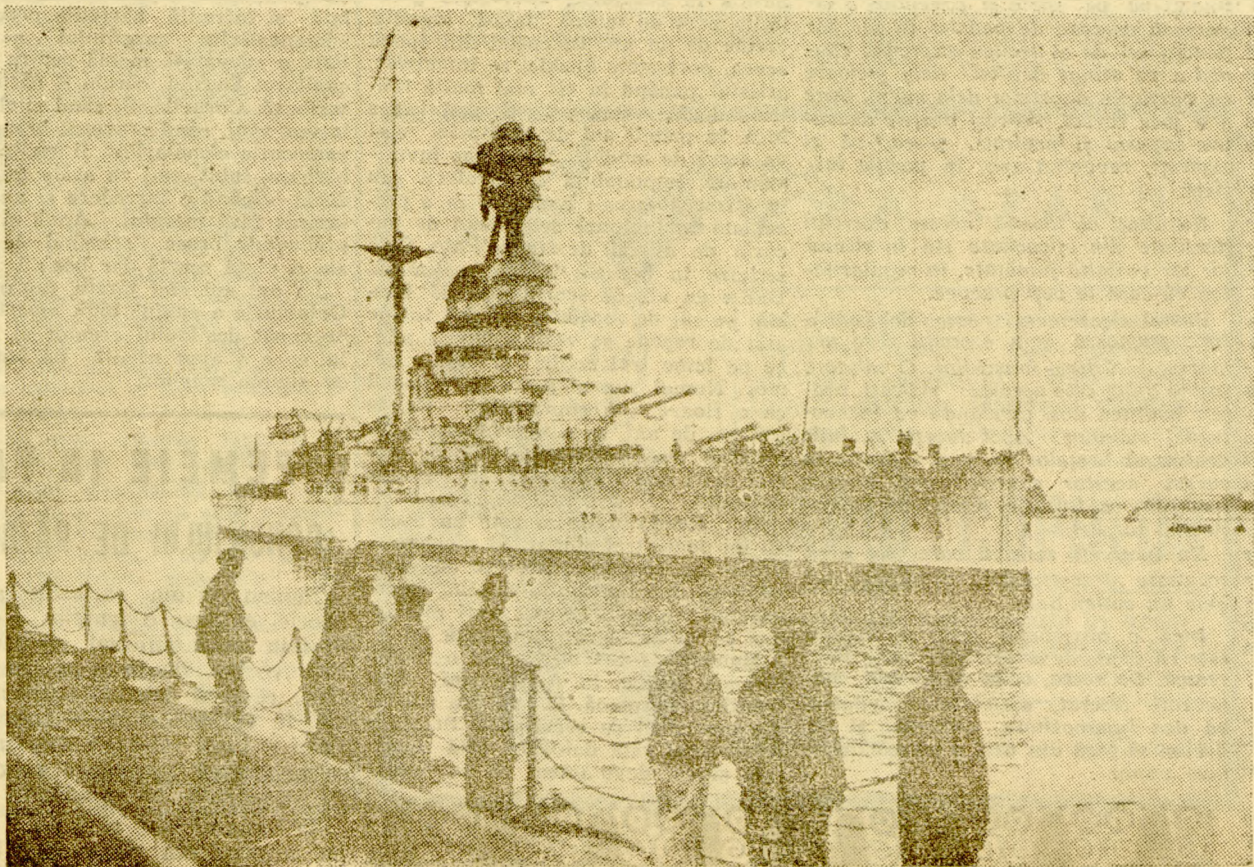
Anul 1917 aduse debarcarea germană pe insulele Oesel și Da-goe, la apus de coasta Estoniei. Germania avea dominația nedis-cutată, atunci ca și acum, în Ma-

rea Baltică. Debarcarea a fost exact pregătită de armată și flotă, și a fost condusă după un plan bun. Insulele aveau o foarte puternică întărire și au opus o cu-rajoasă rezistență, dar totul n'a fost decât o operație de al doilea rang, un frumos succes de arme, care n'a putut avea și nici n'a av-ut vreo influență asupra sfârși-tului războiului.

De cu totul altă natură a fost

Basoreliefuluri de pe clădirea mone-tăriei din Paris

Vedere dintr'un port din Normandia Franței

G I
H
E
O
R
G
H
E

n vâlmășagul
a devenit o
tru Gheorghe
de Gh. Rădu

Vechi și
priciperea sa
trate", „Magazinul”,
s'a istovit cu pasiune
de boem incorrigibil,
regale, în aerul mes
linotype și tovarăși
se confundase cu pu
cra ore și zile întregi
fără să-și respecte ma
Bun camarad, cu
și metehnelor ei, Ghe
cu generozitate, aur
rămas dela el câteva
dispăruta colecție „L
na materialul, pe ma
rind în același timp
cultural.

Sărac, deși plin de
noaptea târziu, hărțu
aspre restricțiuni, și
organismul, lăsându-
răpeste adesea pe cel
L-am văzut, câte să
da sfârșitul. Mai boln
prindeau sumedenie
totuși, într'un viitor
zitatea lui nu-i dăde
sau cutare camarad
fost să se gândească
Amintirea lui va r
celor ce l-au cunoscut

EUROPEI

ARMA DE SPRIJIN A INFANTERIEI TANCUL

transportarea trupelor americane în Franța, care s'a efectuat în acelaș an. Era vorba aci, pentru prima dată în istoria universală, de transportarea în masă dela un continent la altul a unei armate modern echipată cu toate armele necesare, vehicule și celele mijloace de luptă. Pe de altă parte debarcarea a fost o întreprindere foarte pașnică. Navigația n'a putut fi amenințată de

submarinele germane, în stadiul de atunci al tehnicii. Descărcarea vaselor s'a săvârșit în porturi amice (franceze) pregătite pentru aceasta, a căror apărare era asigurată pe uscat pe o adâncime de sute de kilometri spre răsărit de trupele aliate franco-engleze în contra frontului german de

vest. Nici un pericol de războiu nu amenința trupele ce debarcau, nici nu era nevoie de o grabă deosebită. Vasele puteau fi golite în liniște, pentru a pregăti apoi diviziile pe platoul mare de instrucție din Franța pentru noua lor misiune.

În războiul actual germanii au executat două acțiuni renumite: debarcările din Norvegia de la mijlocul lui Aprilie 1940, și cele din Creta din Mai 1941. În ambele cazuri era vorba de a sfărâma o rezistență puternică și hotărâtă a dușmanului. Acest lucru a fost realizat, ambele țări se află acum în stăpânirea militară germană.

Un maestru în întreprinderea debarcărilor în marele spațiu asiatic răsăritean s'a dovedit în ultima jumătate de an, poporul insular al japonezilor. S'a început prin debarcările pe Filipine și pe peninsula Malaca. De atunci s'au

efectuat importante debarcări în fostul imperiu colonial olandez și până în apropierea coastelor Australiei, cu toată inversunata rezistență dușmană pe uscat, pe apă și în aer.

De câteva zile anglo-americanii au început marile operațiuni de debarcare din aer și de pe mare la coasta franceză a Canalului Mânecii. Este prematur a se face deocamdată considerațiuni tehnice asupra acțiunii. Se știe în orice caz că trupele germane dispun de forțe imense, de fortificații inexpugnabile și de rezistență fără seamăn, elemente hotărâtoare în desnodământul unei lupte.

Bacreditețuri de pe clădirea monetară din Paris

entelor, când moartea
bici, s'a stins colegul nos-
te, cunoscut sub numele

in gazetar, eforturile și
temelia „Realității Ilus-
trată” nostru”, pentru cari
e ninte. Cu o fire născută
mai mult între spalte și
păcinății. Sfături de
ru, Gheorghe Ionescu
pe care le redacta. Lu-
t în birourile redacției,
orele de odihnă.

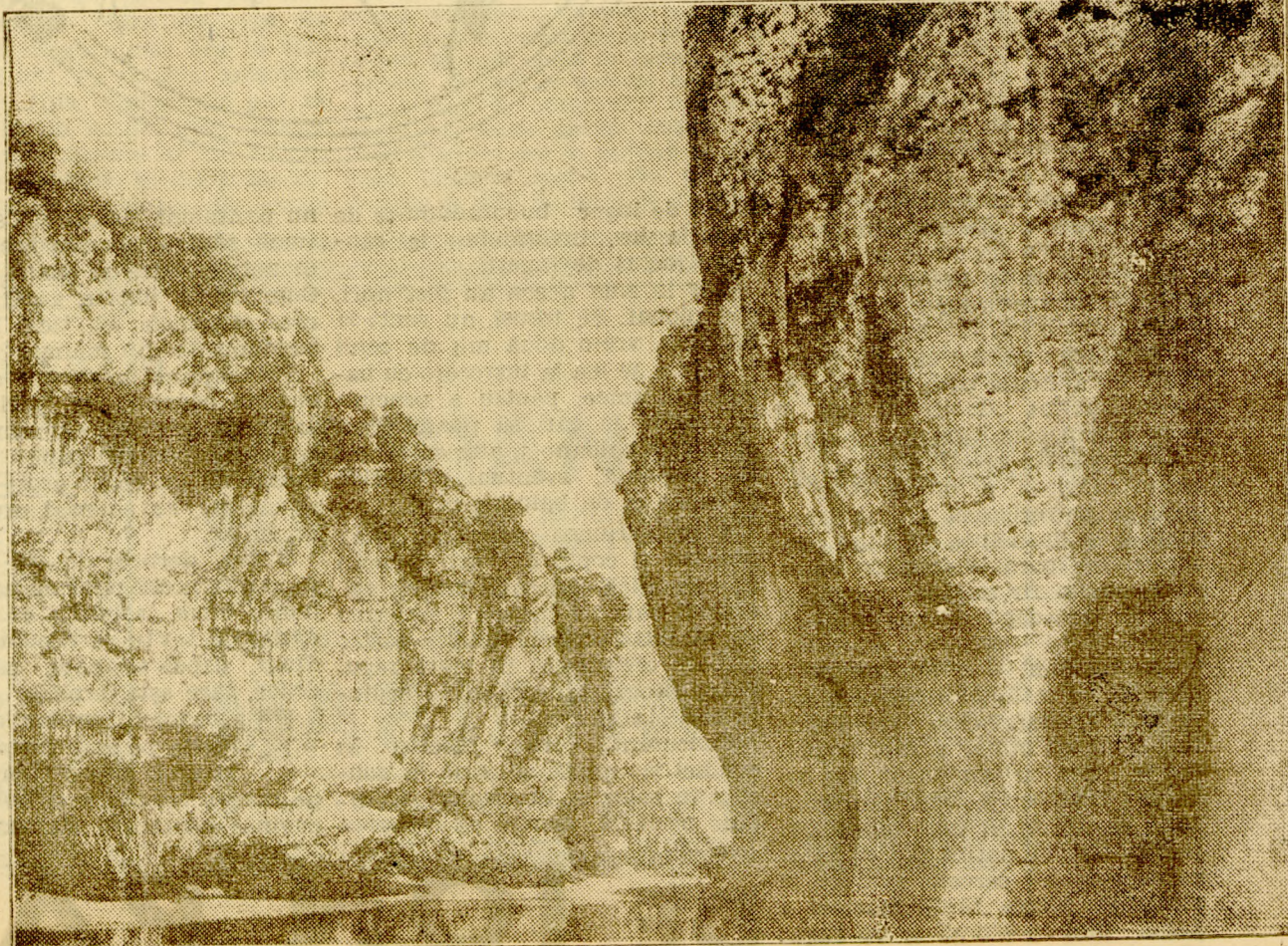
personală asupra lumii
Ionescu își împărțea,
l minți și minții sale. Au
cari reușite, publicate în
ed. Știa să aleagă totdeauna
publicului nostru, urma-
șă care a nivelului său

le și, muncind din zori până
it și materiale și suferind
a uitat încetul cu încetul
se și de moartea haină, care
știi dintre ei.

evplămâni înainte de a-și
nat niciodată, ochii săi a-
de și spulberate și nădejdi
ges... Bunătatea și genero-
să și se interesa de cutare
în mintă, când firesc ar fi
a mai serios și la el.

la vie în sufletul tuturor
nt. LITATEA ILUSTRATĂ

I
O
N
E
S
C
U

Franța pitorească

GANDURI PENTRU COPII

A natole France avea șaiszeci de ani, șaptezeci, se apropia de optzeci. Trăia împovărat de glorie și înconjurat de admiratori devotați cărora le dăruia spiritul viu, mușcător, erudiția îmbrăcată în expresii ferme. Cătoare. Ironia maestrului nu cruța nimic și pe nimeni, — nici măcar, câteodată, pe sine.

Dar...

Dar privirea i se învăluia deodată în umbra duiosiei, iar glasul împrumuta alt ton, când își aducea aminte de femeia care-i dăduse viață. Aveau — mărturisesc admiratorii lui, — un sunet ciudat și mișcător pe buzele aproape octogenerului sceptic, cuvintele acesteia :

— Mama mea...

Cunoaștem ultimele crâmpene de cuvinte rostite de către mării oameni ai lumii în clipa când închid ochii pentru a trece pe alt tărâm. Unele dintre ele sunt, cum s'ar zice prea sentențioase, prea confectionate pentru istorie, ca să le acordăm întregul nostru credit. Nu punem însă la îndoială mărturia celor cari au veghiat la căpătâiul lui Anatole France și cari au desprins de pe buzele-i albe ultima șoptire :

— Mama mea...

Mai mult decât oricând femeia-mamă are astăzi, dreptul la un omagiu. Războiul s'a întins pe întregul pământ, cuprinzând într-o înclustare istorică milioane de vieți.

Pentru toate acestea se roagă la căminuri câte o femeie care poate să fie soră, iubită sau soție. Mai cald și mai înalt se înalță însă gândul fapturii gârbovite de ani, ofilită de griji și suferințe, mama soldatului plecat.

Pentru ea, el este încă odorul, puțul, copilul, lumina ochilor și întreaga ei rațiune de-a exista pe lume. E vânt și frig. Plouă sau ningea. „Ce-o fi făcând copilul?” Vin vești de lupte grele. „Ce-o fi făcând pușorul meu drag?” A venit o scrisoare. A scris copilul. Se aud pași. „N'o fi cumva copilul?”

El e om în puterea vârstei, are obrazul ars de soare și de vânt, i-a crescut o barbă numai țepi. N'are aface : pentru ea, el e tot odorul de altădată care tresărea în somn, speriat de-un vis rău, și care adormea în legănatul mamei.

Dintre toate afecțiunile care ne prind în viață, și dintre care unele se pulverizează sau se transformă în dușmănie, rămâne permanentă, pură și delicată aceea care, cu un fir nevăzut, leagă pe mamă de copil și pe copil de mamă.

Ne-amintim, — și am mai scris cândva, — întâmplarea aceea care ne-a zguduit acum vre-o zece ani când un tâlhar a fost împușcat în luptă cu jandarmii. Era un bandit fioros și viclean, reprezentând ca atare un caz interesant pentru știință, astfel că i s'a tăiat capul spre a-l cerceta savanții și studenții. Mama răufăcătorului a venit însă la Morgă și s'a rugat să fie lăsată a mai vedea odată obipul celui ce-și primise răspata,

Putea să-l deteste lumea întreagă pe ticălos, — pentru ea, el rămăsese copilul ei.

De aceea, peste capul crispăt s'a coborât obrazul plin de lacrimi al bătrânei, și fruntea sub care încolțiseră numai gânduri vrăjmașe a fost sărutată de buze tremurânde.

Copiii au fost aduși într-o zi, la Băneasa, cu baloane și smee cumpărate sau făcute de ei. Era ziua lor, și în ziua aceea s'ar fi convenit ca bolta cerului să fie presărată cu aur, în armonie cu azurul ochilor lor, iar vântul să bată, nici prea încet, pentru ca balonașul și smeuul să se poată înălța lin, frumos.

Am fi vrut ca la sărbătoarea aceea a copiilor să ia parte și Dumnezeu cu îngerii lui toți, iar îngerii cari au suflet de copil să se amestece printre copiii cari au

să decurgă elegant, „comme il faut”. Dar iată că, în momentul decernării premiilor, când elevul cutare era distins pentru un turcaleț, iar altul primea premiu pentru un balonaș, irupse, nechemat, nepoftit, desculț, cu nădragii ruși în spate, un copil cu un smeu. Un smeu, — frumos în măsură în care copilul era bocciu. Copilul n'avea nasturi la pantaloni, n'avea șapcă pe cap, n'avea guler și nici cravată. În schimb smeuul era mândru, smeu-paraleu, cu speze de brad, cu desemnuri prin colțuri și cu văjietoare.

De unde auzise copilul de acolo, din mahalaua lui, — Delea Nouă, Tîrchilești, Crângași, Delea Vechi, — din mahalaua lui cu gropi și maidane de serbarea boierilor? Și cum de i-a dat în gând să ia parte la concursul acela să arate că și el e în stare să aibă, dacă

suflet de inger, bucurându-se de bucuria lor, învățându-i la rândul-le jocuri de ingeri.

Dar în ziua aceea au fost nori, și a plouat. Și, totuși, au venit la Băneasa vre-o două mii de copii pentru a se lua la întrecere cu baloane și smee, pentru a concura la premii cu cari să poată cumpăra alte baloane și alte smee, ori să deschidă, eventual, o fabrică de smee și de baloane mici.

A fost frumos concursul. S'au bucurat și copiii de azi și copiii de ieri, adică oamenii mari de azi, domnii cari au întocmit serbarea și au dat premii. Căci a fost o serbare organizată în toată regula, cu program desbătut în ședințe multe și grave.

Concurenții erau înscrși în condiții și urmau să vină la concurs în coloane, în grupuri, în ordine perfectă, pentru ca serbarea

nu pantalonii, măcar un smeu, un smeu zdravăn, care face tumbă în aer, — care se înalță la cer? Cum de l-a dat în gând să-și arate strășnicia, el, tică, băiat de bogdaproste din mahală?

Participarea a stârnit cu drept cuvânt, senzație. Iar juriul, grav, solemn, apreciind că smeuul nu-i dobleajă (pentru copii dobleajă înseamnă un smeu prost care nu se înalță), i-a acordat premiul de un miliar.

Bravo, derbedeule, să trăești! Ai salvat prestigiuul mahalalei, în lumea bună. Ia hârtia de o mie și dă-!o lui tat' tu să-ți cumpere nădragi, șapcă și ghețe, căci, măi drace, tare ești jerpelit.

LE groaznică întâmplarea aceasta pe care corespondentul unui ziar o istorisește și pe care o rezumăm și noi, aci, în cuvinte neliterare, de oarece în

tâmplarea nu e literară. E adevărul, smuls din viața care, ea, pare un născocitor de halucinante pagini de roman.

Omul, țărănul, a venit dela târg cu douăzeci și ceva de hârtii a o mie de lei, rodul muncii și averii lui transformată în bani. Cu ei avea să plătească el toate angarațiile și să încropească un rost pentru ziua de mâine.

Dar copilul l-a întâmpinat în prag.

— Dă-mi și mie un leu, tătută!

Omul nu i-a dat de oarece n'avea un leu. Avea douăzeci și ceva de hârtii pe care le-a așezat pe masă, ieșind apoi după cele nevoi.

Dar când s'a înapoiat a văzut focul, — o pălălaie.

— Nu mi-ai dat un leu; uite ce ți-am făcut, a spus copilul cu zâmbet de mic inger și de mic drac.

Și omul a văzut în foc toți banii, toate bancnotele svărlite de copil. Atunci omul s'a mâniat și cu o secure a retezat copilului un braț.

„Ce grozăvie!” veți spune dumneavoastră.

Da, dar grozăvia nu se încheie aci. Căci, în odala de alături, nevasta făcea baie în albie unui prunc de un an. Auzind răcnetul copilului cu braț retezat, ea a dat buzna și s'a luat cu mâinile de păr căci și-a adus aminte că uitase pruncul în albie în apă. Pruncul se înecase.

Da, și grozăviile nu se sfârșesc aici deoarece, disperată, mama s'a aruncat în fântână, și deoarece, după ea, s'a aruncat și părințele, și s'au înecat amândoi. Iar până să-i scoată lumea de acolo, a murit și băiatul cu brațul retezat, astfel că...

Vă rog să credeți că n'au dreptate domnii aceia cari scriu literatură și cari se plâng de lipsa de subiecte. Viața le oferă cu dulumul. Dar poate că subiectele ei nu sunt bune deoarece nu par adevărate, căci prea tragice sunt și. — Doamne! — prea absurde.

Se declarase nu de mult, în Franța, un conflict între părintele unui copil și-un dascăl de catedră.

Dascălul explicase elevului că Moș Crăciun e o legendă că adică el nu vine cu toba în spate să împartă jucării celor mici, că jucăriile sunt cumpărate de către părinții de pe la negustori și așa mai departe. Acasă, copilul a adus vorba despre întâmplarea cu Moș Crăciun și firește, i-a prins pe părinți cum s'ar zice cu mâta'n traistă.

— De unde știi? l-a întrebat înmărmurit părintele.

Mi-a spus „domnul” la școală. Impotriva „domnului” care năruște castelul de cărți de joc al credințelor din sufletul copiilor, tatăl a pornit un proces. Ii imputa profesorului greșala de-a distruge prea de vreme legendele care sunt necesare copilăriei. Ele sunt razele înșorite care luminează și încălzesc, care mențin frăgezi-mea și puritatea.

DE ION PAS

PREDESTINAȚIE

! Sunt confortabil instalat în fața mesei de lucru. Trebuie să scriu. Am multe de spus. Dar, cu ce să încep, Doamne!?

Sirul amintirilor, înourate de golbul vremurilor, mă năpădește. Gândurile se ciocnesc — între, cându-se unele pe altele — în clo-cot năvălitor. Noianul idealurilor, visurilor, mă năpădește.

Mă gândesc! Ce viață zadarnică! Ce existență sbuciumată! Ce trai irosit! Sunt descurajat! Pentru ce? Nu aș putea spune exact...

Viața mi-a întipărit încă dela naștere pecetea desamăgirii. Da, am fost întotdeauna ingenuchiat suferinței. Am fost vecinic un ne-mulțumit. Din ce cauză. Cine ar putea să-mi spună?

Nu există om pe acest pământ, care să nu se fi izbit vreodată de împotrivrile soartei, care să nu fi fost descori amar și posomorât. Nu există ființă pe lume care să nu fi gândit, cel puțin odată, să-și curme firul vieții. Mulți, foarte mulți, nu au avut curajul să ducă această hotărâre până la capăt. Au fost lași sau nu? Cine ar putea încuviința sau tăgădui?

Pentru ce au vrut însă să se împotrivescă forțelor oarbe ale dumnezeirei? Pentru ce au vrut să moară? Vor invoca zeci și sute de pretexte, dar nu vor putea formula niciun motiv logic. Pentru ce? Foarte simplu: pentru că nu există.

...Să te sinucizi? E stupid și caraghios! Viața ne oferă prea multe schimbări, prea multe neprevăzături, ca s'o nimicim.

Sunt o fire tristă. Am îndurat foarte multe, chiar prea multe, dar nu măș gândi niciun moment să mă omor.

...Și apoi, ce însemnătate are nemulțumirea mea pe lângă a altora? Cum pot sta neajunsurile mele alături de ale altora?

Suferim pentru că vrem astfel. Ne simțim nedreptățiți pentru că astfel dorim. Ne credem martiri pentru că orgoliul nostru este măgulit de acest cuvânt și chiar de aureola imaginii.

Am iubit. Cu toată naivitatea vârstei, cu toată sârțirea sufletului. Am visat și am sperat. Zădărnici!

Dragostea mea nu cunoștea margini. Nu am precupețit nici un sacrificiu pentru cea pe care o iubeam, pe care o adoram, pe care o divinizam.

M'am înșelat. Mi-am făcut iluzii.

Ce prostim! Acum, când m'am hotărât să le pun pe hârtie — îmi vine și mie a răde de aceste himere spulberate.

Am fost prea încrezător. Nu cunoșteam viața. Niciodată nu aș

fi crezut că cineva te poate înșela. Realitatea m'a convins de contrariul. Crudă realitate!

...Am zărit-o prima oară pe stradă. Era iarnă. Ajunul Crăciunului. Lumea forfotea grăbită. Fiecare se ostenea să-și facă cumpărăturile pentru a doua zi.

La colțul străzii un cerșetor. Cine știe dacă mâine va avea un codru de pâine? Cine știe dacă mâine va putea simți și el harul Sfintei sărbători?

M'am îndreptat spre el. I-am dat tot ce aveam la mine. Oare suferința lui nu era mai mare de cât a mea?

Se mai apropie cineva. O față veselă, sinceră, zâmbitoare.

Privirile noastre se încrucisară. Un surâs prietenos se încuibări în colțul buzelor noastre... Așa ne-am cunoscut.

Am mai întâlnit-o de câteva ori. Ne-am împrietenit. Îmi plăcea s'o văd. Aveam prieteni colmunii. Ne-am văzut la ei de multe ori. Îmi devenise dragă. Credeam că și ea ținea la mine.

No iubim. Suntem aproape în fiecare zi împreună. O caut. Mă simt stingher departe de ea. Dragostea mea e din ce în ce mai pătimasă.

Simt că nu aș mai putea trăi departe de cea căreia îi sunt înălțate toate simțirile ființei mele.

Eram foarte timid. Poate că eram și prea visător. Cu siguranță însă că eram prea tânăr.

Nici nu îndrăzneam să mă apropii de ea. O priveam cu respect. Mă închinaș chipului ei ca unei statui fermecătoare. Mi-o închipuiam ca pe un bust minunat — dăltuit în piatră de opal — care îți prilejuește acea căldură launtrică, atât de clocotitoare la douăzeci de ani.

O veneram! Da acesta este cuvântul potrivit...

Dragostea noastră — mai bine zis a ei — nu a durat prea mult timp.

... Uitasem că era o ființă menită chinurilor, tristețelor, suferințelor.

Ce soartă amară!

Am crezut că pot păcăli destul. Ce mult m'am înșelat! Eu nu aveam dreptul să iubesc. Nu mi-era îngădui să mă bucur de liniștea suferitească. Mie mi-era închisă poarta fericirii. Și tocmai pe această le nesocotisem acum.

Nu trecuseră nici două luni. Într-o seară de iarnă — seară geroasă și neprietenoasă — am aflat cruntul adevăr.

Ruptura!

La început nici nu mi-am dat seama. Eram împietrit. Nu simțeam nimic. Mă socoteam pradă unui vis ucigător.

...Dar, încetul cu încetul, mi-am dat seama că cea în care îmi pusesem toate nădejțile mele se depărta, pentru totdeauna.

Nu, nu pentru totdeauna. Nu îmi puteam închipui asemenea amărăciune. Va reveni! Da, o voi aștepta și va veni din nou, să-mi mângâie sufletul pustiat de focul dragostei.

Trecuseră doi ani. Nu știu care a fost existența mea în acest răstimp.

Bănuesc — ba sunt sigur chiar — că nici nu am trăit.

Un fel de tranșă. Nu mă puteam obișnui cu lipsa ei. O iubeam ca și odinioară, mai mult. Depărtarea

rechere a acestor două suflete — rămânea neștirbită.

Jalnică amăgire! Mi-a mărturisit. Vroia să fie prietena mea, camarada, tovărășă mea. Atât și nimic mai mult.

— Poate... mai târziu, era singura mângâiere.

...Nu puteam înțelege purtarea ei. Să dispar? O Doamne să plec departe de această jalnicie.

M'am îndepărtat. Am fugit. M'am izolat. Nimeni și nimic nu mă putea ajunge. Doar mreajele făgăduinței mă uneau de această lume. Răbdam totul în tăcere. Am așteptat mult, foarte mult, o eternitate.

Aceste imperative m'au adus înapoi. Atinsesem vârsta la care nu mai aveam dreptul să mă sprijin pe spinarea altora. Trebuia să fiu independent. Să lupt singur cu existența. Iată pentru ce am fost nevoit să mă întorc.

Mă schimbasesem însă. Toată făptura mea se transformase. Nu mai eram acel visător de odinioară. Acum eram conștient de mine și de datoriile mele.

...Lupa pentru viață m'a înrăit. Mă sileam — din răspuțeri să creez ceva: voiam să ajung prin mine însumi.

Și am izbutit.

Nu am cerut ajutorul nimănui. Nu am cerșit intervenția nici unei cărți de vizită. Sigur am reușit să câștig o situație. Munca nu mi dădea decât foarte puțin răgaz.

Imaginea celei — datorită căreia făurisem atâtea vise de fericire — mă urmărea.

...Devenisem însă ambițios. Simțul demnității mi se desvoltase până la apogeu. Eram poate și prea încrezător. Defectul celor care izbutesc singuri.

Roata sorții s'a întors. O scrisoare. Neajunsurile mele cereau răzbunare.

Făptura ceea minunată, pe care o îndrăgisem atâtea, mă chema. Era o pornire sinceră, un răspuns al sufletului ei sau... o nouă încercare?

...Ne vedeam în fiecare zi. Eram vecinic împreună. Părea mulțumită. Eu eram fericit.

Pentru scurt timp însă. O despărțire stupidă. Un motiv sau un pretext. Înșelăciune sau sorocul fatalității ce mă urmărea? Vocea ambiției sau răspunsul vanității? Nu știu!

...Plătesc scump această răbufnire a soartei. Cu sânge!

Sufăr cumplit. Da, asta trebuie să fie însăși esența vieții mele: suferința, chinul, mohorîrea...

Am devenit insensibil. Nimic nu mă mai impresionează. Răbd. Ni-mic nu mă mai interesează.

Căci aceasta e ursita mea. A ceea ce a lacrimilor.

NOVELA INEDITĂ DE JEAN AGRIVEST

ei, nu dusese cu ea palpăirea ființei mele. Imaginea ei mă însoțea pretutindeni.

...Era o zi de toamnă. Copaci se desvleau de verdețea lor. Pământul era acoperit de un covor galben-roșiatic. Frigul începu să-și arate colții.

Mă plimbam. Așa, fără vreo țintă. Am zărit-o. Inima a început să-mi bată cu putere. Nu m'am putut stăpâni. M'am dus în calea ei. S'a oprit.

Ne-au privit îndelung. Nu puteam rosti niciun cuvânt.

Duioase aduceri aminte se perindau prin fața ochilor mei. Ne-am zâmbit. Am pornit mai departe ca doi vechi prieteni: par'că nu se întâmplase nimic.

...Eram mândru. Triumfase. Așa dar tot mai exista un zeu al dragostei, al iubirii.

Mă învinovățeam singur. Nu, să nu fiu trufaș. Invingătorul nu trebuie să facă simțită greutatea izbânzii sale.

Eu însă aveam pentru ce să fiu mulțumit. Mă socotea vrednic de dragostea ei! Eram sigur de aceasta. Vor fi poate alte greutăți, alte vitregii, care ne vor despărți. Legătura noastră — ideala împe-

PREDESTINAȚIE